N. 275. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 19 en 20 November.

Frankrijk.

Parijs, den 16den November.

De meeste der te Parijs zich bevindende gedeputeerden hebben reeds de plaatsen gekozen, die zij in de aanstaande zitting in de kamer van afgevaardigden wenschen te bezetten. De voorloopige werkzaamheden van de kamer zullen wel tot het einde van het jaar voortduren. De kamer zal zich eerst in negen bureaux voor de verificatie der volmagten verdeelen en daarna tot de benoeming van den president en de verdere leden van het bureau overgaan. Eerst na te zijn geconstitueerd zal de commissie voor het adres van antwoord kunnen benoemd worden. Het budget voor 1839 en de rekeningen over 1835 en 36 zullen, even als vorige jaren, waarschijnlijk het eerst aan de kamer aangeboden worden.

— Het *Journal des Débats* behelst heden een artikel waarin het erkent, dat een aantal leden der voormalige meerderheid in de kamer niet weder ingekozen is; de oorzaak daarvan schrijft het toe aan de vereeniging in vele plaatsen van de aanhangers des vorigen stamhuis en van de republiek. De hoop dier leden (van gezegde meerderheid, 't zij zij ingekozen of uitgevallen waren) was, dat het gouvernement zich zou blijven houden aan de bestemde staatkunde, van bedachtzamen vooruitgang, maar tevens van krachtige beteugeling, indien de beginselen der julij-revolutie wierden bedreigd.

Men geeft zich nog altijd veel moeite, om den heer *Laffitte* in een der twee arrondissementen van de hoofdstad, die waarschijnlijk nieuwe keuzen te doen hebben, te doen benoemen.

— Op het stadhuis heeft men dezer dagen de acte-stukken zoeken op te sporen van het voorloopig gouvernement van 28 julij tot 9 augustus 1830; maar zij waren verdwenen. Het karton dat dezelve bevatten moest, werd ledig bevonden. Men denkt dat liefhebbers van autographisch schrift zich in der tijd van die stukken hebben meester gemaakt. Intusschen zijn de naauwgezetste nasporingen bevolen.

— Men zegt dat de maarschalk *Soult* bij eene telegraphische depeche naar Parijs ontboden is. Hij zou terstond bij den Koning in gehoor ontvangen worden.

— Men verwacht hier binnen een paar dagen eene bezending van aan elkander verbonden en voor omvallen beveiligde rijtuigen, uit de werkplaats van den heer *Dietz*, te Anderlecht, bij Brussel komende. Deze rijtuigen moeten tot model dienen om dezelve over geheel Frankrijk in te voeren, wanneer zij aan de verwachting beantwoorden. Eene maatschappij heeft zich bijzonder tot dat oogmerk gevormd.

— De dagbladen van Toulon deelen de volgende dagorder mede door den generaal *Valée*, den 4den, te Bona aan de troepen uitgevaardigd, en van den 1sten uit het kamp van Medjez-el-Hamar gedagteekend:

» *Soldaten!*

» Gij hebt eenen moeijelijken en roemrijken veldtogt ten einde gebragt; gij keert in uw legerkamp terug juist eene maand na hetzelve verlaten te hebben. In dit korte tijdsverloop hebt gij eene door de kunst en de natuur versterkte stad ingenomen; gij hebt een gewest bevredigd, 't welk sedert verscheidene jaren door den oorlog geteisterd werd.

» Frankrijk zal met fierheid de lauweren zien die uwe vaandels omgeven, en de oude krijgers zullen den voorspoed hunner jeugdige opvolgers toewenschen.

» Wat mij aangaat, ik voel mij gelukkig, dat de fortuin aan het einde mijner lange loopbaan, mij geroepen heeft om over zulk een dapper en zoo toegewijd leger bevel te voeren, en u allen zeg ik dank voor de ondersteuning die gij mij in vele moeijelijke gelegenheden verleend hebt.

» De Prins die bestendig aan uwe spits is mede getrokken, die in uwen arbeid en in uwe ontbeeringen heeft gedeeld, zal aan den Koning den ijver en de onderwerping kenbaar maken welke door u steeds betoond zijn, en ik twijfel er niet aan, of 's Konings regtvaardigheid zal u weldra de belooningen toekennen, die gij zoo edel hebt verdiend.

» De generaal opperbevelhebber,
(get.) Valée.

Niet zonder bevreemding heeft men opgemerkt, dat in deze dagorder door den generaal *Valée*, met geen woord melding gemaakt wordt van den dood des vorigen opperbevelhebbers, den generaal *Damremont*; terwijl hij, *Valée*, zich verheugt, dat de fortuin hem tot het opperbevelhebberschap riep.

Voorts geven de bladen van Toulon een aantal bijzonderheden, uit Bona met de jongste tijdingen, die ook de reeds van gouvernementswege bekend gemaakte depeches medebragten, aldaar bekend geworden. In deze bijzondere berigten nu vindt men niets zeer belangrijks meer, dat niet bekend is; alleen wordt daarin vermeld, dat de generaal *Valée* het hem opgedragen opperbevel over de Afrikaansche bezittingen zou van de hand gewezen hebben; voorts wordt de gesteldheid der detachementen van Constantine komende, als zeer ongunstig afgeschilderd, en als hetzelfde beeld van ellende opleverende, dan het overschot van de expeditie des vorigen jaars bij de terugkomst kenmerkte.

— De gezant van don *Carlos*, die zich laatstelijk van Turin naar Napels had begeven, is in eerstgemelde plaats teruggekeerd, om van nader bij voor de belangen van zijnen Vorst te zorgen. Te Turyn schijnt men weinig te vreden met de jongste operatien van don *Carlos*, en vermeent men, dat er gebrek aan eenheid en zamenhang in doorstraalde. Welligt echter brengt men daarbij niet genoeg den drang der omstandigheden in rekening.

De handelgemeenschap tusschen Genua en de spaansche kamers is thans geheel afgebroken; de fransche handelaars in de havens der Middellandsche zee doen daarmede hun voordeel, ten spijt der Genuezen.

Van regeringswege is heden het volgend telegraphisch berigt bekend gemaakt:

» Baijonne, 13 November.

» *Espartero* is den 10den te Pampeluna aangekomen met 25 bataillons en 11 eskadrons. Men verzekert dat zijn voornemen is, met de aanleggers van den opstand aldaar hetzelfde voorbeeld als te Miranda te geven."

Uit Madrid heeft men tijdingen tot den 8sten November. Het ministerie scheen zich tot aan de opening der nieuwe cortes, op den 19den aanstaande, te zullen staande houden; reeds werd er aan de openingsaanspraak gearbeid. Dagelijks kwamen er nieuwe cortesleden in de hoofdstad aan. Ter beveiliging dergenen die van de zijde van Valencia, Estramadura en andere verwijderde gewesten moeten komen, werden eskadrons ruiterij uit de hoofdstad afgezonden. — Van *Espartero* had men niets naders; alleen wist men dat hij naar de zijde van Pampeluna trok, om daar ook de gezonken krijgstucht te herstellen. — Men sprak te Madrid over verkeerde spekulatien van den heer *Mendizabal*, die hem aanzienlijke verliezen hadden berokkend.

— Een hernieuwd gerucht van de reductie der 5 pCt., in verband tot hetgeen dezer dagen verhaald werd, dat het gouvernement voornemens was zelf de ontworpen spoorwegen aan te leggen, deed heden ter beurze onder de speculanten een plotselijken schrik ontstaan, waardoor de 5 pCt. renten eensklaps van 109,30 tot 108 daalden en ook de 3 pCt., schoon met minder schokken, eene daling onderging; later evenwel herstelde zich eenigermate de koers. Men zocht het publiek op de beurs gerust te stellen, door te verzekeren, dat *la Charte* heden avond de loopende geruchten zou tegenspreken. De vrees voor de reductie heeft eenigzins gunstig gewerkt op de aandeelen in de fransche bank en de Napelsche renten. De notering (van heden November) 5 pCt. 108,50; 3 pCt. 80,90; Nap. renten [illegible] Spaansche Ardoin 21; Passive 4⅝; R. om L. 100⅝.

Duitschland.

Frankfort den 14den November.

Uit Berlijn schrijft men, dat de Pruissische gezant aan het Nederlandsche hof, graaf *von Wylick und Lottum*, naar 's Hage is afgereisd.

— Uit Petersburg meldt men, dat de gezamenlijke kinderen des keizers, voor zoover zij hunne doorluchtige ouders op de reis naar de zuidelijke gewesten niet vergezeld hebben, naar Moskou waren afgereisd, om er hen tegen het midden dezer maand te verwachten.

Het oogmerk van den keizer van Rusland zou zijn, om den oorlog tegen de Tscherkessen ook gedurende de wintermaanden met kracht door te zetten.

— Uit Hanover verneemt men, dat het garnizoen dier hoofdstad op nieuw vertrekt is geworden; echter zou men er niet voor onlusten te duchten hebben, schoon het koninklijk patent van den 1sten dezer de goedkeuring van het meerendeel der bevolking niet wegdroeg. Men had met verwondering vernomen, dat de bekende revolutionair *Mazzini* zich thans in het land ophield. Zijn signalement was aan alle autoriteiten toegezonden.

— Van de poolsche grenzen wordt gemeld, dat het gerucht, alsof prins *Paskewitz* door den hertog *van Oldenburg* als stedehouder van Polen zou vervangen worden, van allen grond ontbloot is.

— Berigten uit Athene tot den 24sten October melden de aankomst aldaar op den 19den van de Prinsen *August* van Pruissen en *Maximiliaan* van Leuchtenberg; den 24sten zijn de oostenrijksche aartshertog *Johann* en de Prins *Adelbert* van Pruissen aldaar aangekomen. — Eene fransche stoomboot had te Athene een millioen fr. als fransch aandeel in de derde serie der leening overgebragt.

Engeland.

Londen den 15den November

Heden komen de leden der beide huizen bijeen tot het verrigten der voorloopige bezigheden; maandag den 20sten, zal de koningin de parlements-zitting met eene aanspraak openen. Naar het schijnt zijn de tory-leden voornemens, om pogingen te doen, dat de heer *Abercromby*, de whig-kandidaat, dit jaar niet tot spreker benoemd worde.

— Kapitein *Jogn Ooode*, die de koningin onlangs openlijk heeft beleedigd, is op nieuw verhoord, en heeft volgehouden de zoon van *George IV* en koningin *Carolina* te wezen. Na in de gevangenis teruggebragt te zijn, begaf hij zich te bed en weigerde eenig voedsel te gebruiken, waartoe men hem echter eindelijk overhaalde. Het is iemand van een aanzienlijk vermogen, en men wil dat zijne familie verlof zal vragen, om hem in een krankzinnigenhuis op te sluiten.

— In een brief aan de geestelijkheid der gevestigde kerk van Ierland gerigt, heeft de heer *O'Connell* thans zijn nieuw plan ontwikkeld, om aan de kwestie wegens de Iersche tienden een einde te maken. Deze tienden zijn namelijk geraamd op 600,000 p. st. jaarlijks; de kosten der gewapende policie in Ierland bedraagt juist zooveel, daarvan draagt het rijk de helft en de wederhelft wordt uit de geconsolideerde fondsen gevonden, zoodat Ierland jaarlijks met 600,000 p. st. belast is. Indien nu de geestelijkheid besluiten kon 30 pCt. van de tienden op te offeren, dan bleef het bedrag 420,000 p. st.; deze wilde *O'Connell* uit de geconsolideerde fondsen of door het land betaald hebben, waartegen Ierland zelf zich met 300,000 p. st. voor de kosten van de gewapende politie zou belasten; de overige 120,000. p. st. die het land meer zou betalen, wilde hij grootendeels vinden in den afstand der iersche bosschen aan de geconsolideerde fondsen, terwijl het land bovendien voor altijd van den verderfelijken binnenlandschen oorlog zou bevrijd zijn. Aan het slot van den brief vermaant *O'Connell* de geestelijken, aan geene inblazingen van hoogmoed, maar aan de inspraken der christelijke liefde gehoor te geven. Bij den toon, dien *O'Connell*, in dezen brief gevoerd, steekt zeer af de hevige taal op een maaltijd van conservatieven dezer dagen te Dublin gehouden, gegeven aan de gewezen vertegenwoordigers van die stad, *West* en *Hamilton*, welke door *O'Connell* en den radikaal *Hutton* zijn vervangen geworden.

— De generaal-majoor *Napier* vertrekt heden naar de Kaap de Goede Hoop, als gouverneur dier kolonie.

— In een statistiek werk, dat dezer dagen is in het licht verschenen, wordt de bevolking der drie Rijken dus opgegeven: Engeland en Wales telt 15,897,187, Schotland 2,365,114 en Ierland 7,767,401 inwoners.

— De jongste brieven uit Lissabon ontvangen, loopen tot den 8sten dezer, maar behelzen weinig nieuws. Het ministerie verkeerde nog in denzelfden toestand.

— Gisteren waren de fondsen genoteerd: 3 pCt. gecons. 93⅞; Ned. 2½ pCt. 53⅝; dito 5 pCt. 101¼; Id. Nieuwe Leen. 100⅝; Spanje 20; Port. 22¼; Braz. 8¼.

Nederlanden.

Breda den 18den November.

Uit 's Gravenhage schrijft men van den 16den November:

„Gisteren is de raad van ministers vergaderd geweest, welke, naar men wil, zich zou onledig hebben gehouden met het onderzoek nopens het al of niet wenschelijke, om wijzigingen in de transito-regten te maken van het tarief van regten op den in- uit- en doorvoer.

Ook verneemt men, dat tot stand is gebragt een handels-traktaat tusschen het Vereenigd Koningrijk van Groot-Brittanje en ons Rijk waaromtrent vele onderhandelingen zijn voorafgegaan.

— Uit Amsterdam verneemt men dat de heeren *Rochussen* en *von Scherf*, die van wege het Nederlandsche gouvernement bij het kabinet van Berlijn zijn werkzaam geweest, tot sluiting van het tusschen Pruissen en de Nederlanden thans bestaande traktaat op de Rijnvaart, onlangs, bij eenen brief van den Pruissischen minister van buitenlandsche zaken, van wege Z. M. den koning van Pruissen, elk ten geschenke ontvangen hebben eene gouden snuifdoos, prijkende met 's konings naamcijfer en rijk met brillanten omzet, met vermelding in den brief van 's konings vereerend gevoelen omtrent hunnen ijver tot daarstelling van het gezegd traktaat.

— Z. K. H. Prins *Albert* van Pruisen is gisteren morgen te te Amsterdam aangekomen en in het [illegible]

— Op den 14den November [illegible] in de provincie Overijssel, de plegtige [illegible] aldaar gebouwde R. K. kerk, tot welk einde de Hoogwaarde heer baron *van Wijkersloot*, bisschop van Curium zich derwaarts begeven had. De plegtigheid was tot op het einde ongestoord afgeloopen, toen op eens, door het gekraak 't welk het breken eener te zwaar beladene bank veroorzaakte, het geroep zich in de kerk verspreidde, dat het gebouw instortte. Eene algemeene ontsteltenis ontstond daardoor onder de menigte; men verdrong elkanderen naar de uitgangen, velen geraakten onder den voet en onderscheidene personen kregen verwondingen. De plotselijke ontsteltenis en verwarring zijn te eerder te verklaren, uithoofde hetzelfde gebouw, bijna voltooid zijnde, bij den storm van 29 November des vorigen jaars instortte, en men nu sedert eenige dagen onder de menigte in den waan verkeerde, dat er met het kerkgebouw weder een ongeluk moest gebeuren.

— Uit Zeeland meldt men dat Z. M. korvet *Hippomenes* den 15den dezer met gunstigen wind het pas van Terneuzen zeewaarts is gezeild, om de reis naar Batavia te vervolgen.

Te IJzendijke, in het vierde district der provincie Zeeland, is de nieuw gebouwde kaserne, welke, uit hoofde zij nog niet geheel afgewerkt was, gelukkig nog niet werd bewoond, bij den jongsten storm geheel [illegible] puinhoop verkeerd is.

— Uit Hamburg schrijft men [illegible] Nederlandsche korvet *Triton*, kapitein *Edeling*, die [illegible] vroeger de reede van Texel verlaten had, om naar Java [illegible], door storm beloopen en den 1sten dezer te Christiaansand binnengekomen is.

Dienzelfden dag is een groot gedeelte van het havenhoofd te Elseneur door storm vernield, en zijn twee schepen, een engelsch en een amerikaansch, in het gezigt dier haven verongelukt.

— Volgens een berigt van St. Helena is het Nederlandsch schip *de Nijverheid*, kapitein *Bouman*, van Batavia naar Rotterdam, in volle zee door den bliksem getroffen. De equipagie had zich met booten gered, had na eenige dagen varens de kust van Afrika bereikt, van waar men na eene reis van twaalf dagen, te Mozambique was aangekomen.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (17 November) waren genoteerd: Belg. 102,101⅞; O. Met. 104¾; Spanje 20⅝; Nap. rent. 92¼; Sicil. 1824, 90¾; Rom. L. [illegible] Gekif. te Antwerp. 98¼; Braz. 86; Wisselk. op Amst. en Rott. op z. ⅛ pCt. pr. — Te Antwerpen is thans veel vraag naar de voor weinige dagen uitgegevene spoorwegaandeelen van de belgische grenzen naar Keulen; zij deden gisteren 1118 en 1120 fr.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Op den 6den dezer, den verjaardag van den beroemden slag bij *Lützen*, in 1632, is in de nabijheid van het slagveld zelf, op den zoogenaamden *Schwedenstein*, het van ijzer gegoten gedenkstuk voor koning Gustaaf Adolph plegtig ingewijd geworden. Uit al de omliggende plaatsen was eene groote menigte menschen zamengevloed, waaronder vele kwekelingen der hoogeschool van *Leipzig*, *Halle* en *Jena*. Te midden [illegible] stoel, werd een oud zweedsch vaandel, sedert 1632 [illegible] bewaard, [illegible] het aanheffen van [illegible] van omtrent 350 zangers en [illegible] bisschop Dräseke, op het [illegible] veld, eene [illegible], in welke hij historische herinneringen aan christelijke vermaningen paarde. Het gedenkteeken werd onder het [illegible] van het geschut ontbloot en de plegtige dag met een feestmaal besloten. — In een der jongste Nommers van de *Allgemeine Zeitung des Judenthums* wordt eene oproeping gevonden aan alle Israelieten in *Duitschland*, om door

inschrijving mede te werken tot de oprigting van eene joodsche faculteit en een joodsch seminarium voor *Duitschland*. De kosten worden op 100,000 Thlr. begroot. — Ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van een van MOZART's meesterstukken, den *don Juan*, is deze opera in onderscheidene plaatsen van *Duitschland*, onder anderen te *Karlsruhe* en *Berlijn*; in den hofschouwburg, in het begin dezer maand opgevoerd geworden, en de opbrengst der voorstelling besteed als bijdrage voor des beroemden toonkunstenaars monument, dat men voornemens is te *Salzburg* op te rigten. Te gelijker tijd hoort men dezer dagen op eens spreken van eene nog onbekend geblevene opera-compositie van MOZART, *Zaide* geheeten. De oorspronkelijke partituur dezer opera werd door het muzijkhandelhuis van ANDRÉ, te *Offenbach*, in 1799, acht jaren na MOZART's overlijden, van deszelfs weduwe gekocht, waarvan, alsmede van de echtheid van het stuk gezegd huis de bewijzen in handen heeft, en wordt de uitgave bij inteekening thans door hetzelve aangekondigd. — Het vroeger door ons vermelde groote concert der Weener Muzijkvereeniging, in de tot concertzaal ingerigte rijschool te *Weenen*, heeft op den 5den dezer plaats gehad en een' buitengewonen indruk gemaakt. Door meer dan 1100 beminnaars der toonkunst werd HAYDN's heerlijke oratorium, *de Schepping*, voor eene vergadering van omtrent 5000 menschen, waaronder al de leden der keizerlijke familie, met eene juistheid en kracht uitgevoerd, die alle toehoorders in ware verrukking bragt. Het eerste concert in dezen trant werd in 1814, bij de aanwezendheid der vreemde monarchen, doch toenmaals slechts door 600 toonkunstenaars, uitgevoerd.

FRANKRIJK. — De heer RAGUT, Archivarius in het departement *Saône-et-Loire*, heeft een aantal van 181 oude brieven van merkwaardige personen gevonden; daaronder is er een van FRANS I, een van HENDRIK II en III, drie van HENDRIK IV en even zooveel van den regent PHILIPS AUGUSTUS. — In het laatste der vorige maand is te *Parijs*, in eene der zalen van het stadhuis, weder een zoogenaamd historisch congres vergaderd geweest, en daarop een aantal redevoeringen van meer of min belangrijken geschiedkundigen aard gehouden geworden. — Van wege den bibliothekaris van *Algiers* den heer BERBRUGGER, door het burgerlijk bestuur van *Algiers* naar *Constantine* gezonden, om bij de bemagtiging dier stad zich van de handschriften die hem in handen mogten komen meester te maken, vindt men een' brief in de dagbladen geplaatst, gerigt aan den heer CHAMPOLLION FIGEAC, waarin hij dezen van den gevonden buit kennis geeft. Naar zijn berigt had hij omtrent een duizendtal boeken en openbare registers gevonden en wel voornamelijk in de woning van den luitenant van den Beij en in die van den kadi, alsmede eene briefwisseling tusschen de voornaamste hoofden van het gewest. Een en ander zou gevoegd worden bij den reeds te *Algiers* uit andere gedeelten van het land gevonden schat; of het gevondene echter van wezenlijk belang voor de letteren of wetenschappen kan geacht worden, daarover wijdt de Algiersche Bibliothekaris niet uit. — In het Museum van *Versailles* hebben thans, in de zaal der portretten, op de tweede verdieping, de historische medailles, de fransche geschiedenis betreffende, naar tijdorde, eene plaats bekomen.

ENGELAND. — De Oost-Indische kompagnie heeft voor weinige dagen eene groote verzameling van Bactrische oudheden ontvangen, waaronder zich bevinden omtrent 3500 gouden, silveren en koperen munten der verschillende Grieksche en Indisch-Scytische dijnastijen, welke sedert de stichting van *Bactrie* door ALEXANDER *den groote*, tot op de bezetting dier gewesten door de Mahomedanen, in *Bactrie* en *Opper-Indie* geheerscht hebben. Deze munten maken de eerste aflevering uit der verzameling door een Engelschman, MASSON geheeten, bijeengebragt en door hem aan de O. I. kompagnie geschonken om zijne vergiffenis te bekomen. Deze man was namelijk gemeen artillerist in dienst van het presidentschap te *Bombaij*, deserteerde, en doolde na menigerlei lotgevallen in *Afghanistan* rond. Hij wordt geschetst als iemand van onvermoeiden ijver en rustelooze bedrijvigheid; de bijeenverzameling van oudheidkundige voorwerpen werd zijne lievelingsbezigheid. Het is nog niet lang geleden, dat de Indisch-Scytische munten tot de grootste zeldzaamheden in de kabinetten behoorden; doch de verzameling van het Aziatisch Genootschap te *Calcutta*, die van den generaal VENTURA, tegenwoordig in de Bibliotheek van *Parijs* geplaatst, en de jongste, tevens de grootste verzameling van MASSON, hebben op eenmaal eene nieuwe bron van numismatische ontdekkingen geopend, waaruit, bij het schier geheel gemis van historische berigten over de lotgevallen der Bactrische en Indisch-Bactrische gewesten van de tweede tot de zevende eeuw, menige geschiedkundige daadzaak zal kunnen opgemaakt worden. — Te *Avergavenny*, in *Wallis*, [illegible] October ll., een muzijkaal feest gevierd, [illegible], of zamenkomst der barden" geheeten. Dit feest is [illegible] afkomstig en moet hoofdzakelijk in koor- en andere gezangen hebben bestaan. Als eerste prijs werd eene fraaije gouden harp uitgeloofd.

PORTUGAL. — Ten gevolge van een verzoek door den vrijheer ALEX. VON HUMBOLDT in het vorige jaar aan den hertog van SUSSEX en de koninklijke Maatschappij van Wetenschappen te *Londen* gerigt, heeft de Portugesche regering den vrijheer VON ESCHWEGE, wiens werk over de goud en diamantwasschingen van *Brazilië*, met roem bekend is, opgedragen om in den tuin van het paleis te *Lissabon* een gebouw zonder ijzer op te rigten. Aldaar zullen nu de meest wezenlijke waarnemingen, die men over de afwijkingen der magneetnaald op het vasteland van *Europa* verkrijgen kan, geschieden.

RUSLAND. — De Petersburger bladen vermelden, dat de tegenwoordige directeur van het orthopaedisch Instituut te *Wurzburg*, Dr. B. HEINE, op uitnoodiging van den keizer, naar *St. Petersburg* gekomen, voor eene commissie van geneeskundigen het nut en de werking van het door hem uitgedacht werktuig tot beenherstelling, *osteotom*, zoo wel practisch aangetoond als theoretisch uiteengezet heeft. Het doel der russische regering, strekkende, om, na de erkenning van het werkelijk nut des gedachten werktuigs, hetzelve in *Rusland* in te voeren en met deszelfs gebruik de jonge geneeskundigen gemeenzaam te maken, schijnt door die proeven volkomen geslaagd te zijn, en de heer HEYNE daarbij niet minder eer dan voordeel te hebben ingeoogst. In den loop der vorige maand zou de heer HEIJNE naar *Wurzburg* terugkeeren. — Te *Jampol*, aan den *Dniester*, in *Podolie*, heeft men in de kelders van een gebouw, voormaals door LADISLAS ZAGOROSKI bewoond, eene talrijke verzame- Handschriften in het latijn, fransch, poolsch, russisch en turksch gevonden, betrekking hebbende op de eerste verdeeling van *Polen*. Onder deze handschriften zouden eigenhandige brieven voorkomen van CATHARINA II, van FREDERIK II, van den franschen gezant, hertog VAN CHOISEUL, van sultan MUSTAPHA, zelfs van den Khan der *Tartaren*, en van andere personen die in dien tijd eenen rol hebben gespeeld. De ontdekking daarvan aan den minister voor het openbaar onderwijs te *Petersburg*, graaf OUVAROFF, berigt zijnde, heeft deze, op last van den keizer, bevelen gegeven, om de gezegde stukken naar het depot der keizerlijke Archiven te *St. Petersburg* op te zenden.

ZWEDEN. — Z. K. H. de kroonprins heeft een bewijs van zijne liefde voor de wetenschappen en daarmede een blijk willen geven zijner hoogachting voor de verdiensten van een vaderlandschen geleerde, die door geheel *Europa* met roem bekend is: op deszelfs bevel is namelijk de verzameling van Naturalien en zeldzaamheden van Afrikaschen oorsprong, door wijlen den Hoogleeraar AFZELIUS bijeengebragt, aangekocht en aan de Hoogeschool van *Upsal* ten geschenke gegeven. — Bij gelegenheid dat de koning, op zijne reize door het koningrijk, onlangs de gezegde hoogeschool bezocht, deed de hoogleeraar ATTERBOM eene aanspraak, waarin hij den koning vergeleek bij die goddelijke gestalten der kunst, welke de grenzen eener mannelijke rijpheid niet overschrijden, noch de uitdrukking verloren der onvergankelijke jeugd van eene groote en edele ziel. In zijn antwoord op deze wat gezochte en vleijende lofspraak gaf de koning zijne blijvende belangstelling in het hooger onderwijs en deszelfs kweekplaatsen te kennen.

NEDERLANDEN. — De tweede klasse van het Koninklijke Nederlandsche Instituut heeft den 6den dezer hare elfde openbare vergadering te *Amsterdam* gehouden, onder voorzitting van den hoogleeraar A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN, die haar opende met eene treffende toespraak, waarbij inzonderheid werd hulde gedaan aan de nagedachtenis van leden, geassocieerden en correspondenten, welke de klasse gedurende het laatste tijdvak door den dood verloren had. Hierna las de vaste secretaris, de heer Mr. S. Jz. WISELIUS, een beknopt verslag van de werkzaamheden der klasse, sedert hare laatste openbare vergadering, en deelde vervolgens het programma mede van de nieuw uitgeschreven prijsvragen, waarna de heer W. BROES zich, op uitnoodiging van den heer Voorzitter, aan het spreekgestoelte plaatste en voorlezing deed van eene verhandeling over *de aanstelling van* MATTHIAS *tot landvoogd, ter handhaving en aanprijzing van een kritisch onderzoek der vaderlandsche geschiedenis*. Na het eindigen dezer verhandeling verzocht de Voorzitter den hoogleeraar Mr. B. H. LULOFS, tot de mededeeling van hetgeen hij voor deze plegtigheid had bestemd, waaraan gereedelijk werd voldaan door de voordragt van een lofdicht op VONDEL. Na al hetwelk de vergadering door den voorzitter werd gesloten met dankzegging aan de heeren BROES en LULOFS, die zooveel tot den luister dezer zitting hadden bijgedragen, aan de hooge standspersonen en commissien uit verschillende geletterde maatschappijen als ook aan eene talrijke schare van toehoorders, voor de eer hunner tegenwoordigheid, welke bij aanhoudenheid getuigt van hunne voortdurende belangstelling in al wat met de Nederlandsche geschiedenis en letteren in betrekking staat. — Te *Groningen* is op den 12den dezer in den jeugdigen leeftijd van 29 jaren overleden, de heer Mr. L. A. SCHRÖDER DER STEINMETZ, doctor in de bespiegelende wijsbegeerte en letteren en in het romeinsch en hedendaagsch regt, en praeceptor aan de latijnsche school te *Groningen*. Bij eene veel omvattende geleerdheid bezat hij een doordringend verstand en een braaf karakter. De wetenschappen, inzonderheid de wijsbegeerte, verliezen in hem eenen ijverigen en gelukkigen beoefenaar en het vaderland een' geleerde, die hetzelve tot veel nut en roem had kunnen verstrekken. — De eerste aflevering van het *Vervolg op het groot plakaatboek, of verzameling van wetten betrekkelijk het openbaar bestuur in de Nederlanden*, tot welke uitgave de heer C. LUTTENBERG, secretaris der stad *Zwolle* en procureur bij de regtbank aldaar, bij koninklijk besluit, de vergunning is verleend, ziet thans het licht. Deze aflevering, door den heer LUTTENBERG met aanmerkingen verrijkt, betreft het belangrijk en uitgebreide rubriek van het Armwezen; elke volgende aflevering zal, naar het plan van den auteur, een afzonderlijk vak van het openbaar bestuur behelzen. — De graveur aan 's Rijks munt, te *Utrecht*, de heer J. P. SCHOUBERG, heeft thans voltooid eenen gedenkpenning, ter gedachtenis van *de opening van het Groot Noord-Hollandsch Kanaal in* 1824, waartoe hem van 's Rijks wege ondersteuning toegezegd was. Op de voorzijde van dezen penning prijkt 's Konings borstbeeld, met het omschrift: WILHELMUS I. BELGII REX. LUXEMB. MAGN. DUX. d. i. *Willem I. Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg*. Op de keerzijde ziet men de groote sluizen van het Noord-Hollandsche Kanaal, door welke *Neptunus* (het zinnebeeld van de Zee, of den Oceaan), gewapend met zijnen drietand, en staande op zijne door twee paarden getrokken kar of wagen, binnen komt. Op den voorgrond aanschouwt men aan de linkerzijde het LI, voorgesteld onder de [illegible]

aan de regterzijde, de zittende Stedemaagd van *Amsterdam*, in bijde houding, en de hand uitstrekkende naar *Neptunus*, welken zij schijnt te verwelkomen. Bovenaan leest men: NOVA AMSTELODAMUM ADEUNDI NEPTUNO VIA. d. i. *Een nieuwe weg naar Amsterdam voor Neptunus (d. i. de Zee, den Oceaan) geopend.* Onderaan staan de woorden: CANALI HOLL. SEPT. AERIS AUSPICIIS ABSOLUTO, AMPLIATUR CIVITAS. Aº. MDCCCXXIV. d. i. *Door de voltooijing van het Noord-Hollandsche Kanaal, wordt de stad (Amsterdam) verrijkt, in het jaar* 1824. Deze gedenkpenning is een der regste en fraaist bewerkte, welke tot dus verre onder 's Konings regering vervaardigd zijn. Dezelve draagt de onmiskenbare blijken van de groote vorderingen, welke de heer SCHOUBERG in de graveerkunst gemaakt heeft, en mag wedijveren met vele gedenkpenningen, welke buitenslands gemaakt zijn. Het is te wenschen, dat het publiek, door zich deze en andere medailles aan te schaffen, de Noord Nederlandsche kunstenaren aanmoedige, om zich meer en meer te bekwamen in een vak, dat eenmaal zoo sterk hier te lande bloeide, doch later in diep verval geraakte, en zich nu weder op eene uitstekende wijs begint te verheffen.

172ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

35. en laatste Trekking.

Nº. 9138 een premie van 10.000 gulden.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (17 *November*) werden de volgende fondsen verhandeld: Ned. Werkelijke Schuld. 2½ pCt. 53,5/16; dito 5 pCt. 101⅛ %; Kansbil. 22⅝; Amort.-Syndik. 4½ pCt. 93½; Handelm. 164¾, 163¾; Oost Indie 5 pCt. 99⅛; Ardoins van 85 à 20¾; Col. 18⅞.

Mr. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van zijne Principalen, op Donderdag den 23. November 1837, ten huize van A. JONKERS, in het *Vlaamsch-Koffijhuis*, te *Breda*, des avonds ten 7 ure, aan de meestbiedenden publiek veilen, en op Donderdag den 7. December daaraanvolgende, in het *Koffijhuis* van de Weduwe J. B. BERKMANS, op de Groote Markt aldaar, finaal

VERKOOPEN:

1e. KOOP. Eene sterke en wel doortimmerde HUIZINGE, PLEIN en ERVE, staande en gelegen op de westzijde van de Groote Markt te *Breda*, wijk D. Nº. 13, bij het kadaster bekend onder sectie B. Nº. 691; belendende: ten oosten de Groote Markt, ten zuiden Mevrouw de Weduwe PIJPERS, en ten noorden de Erven VERHEIJ.

Jaarlijks belast met eene rent van *f* 8,50 aan den Algemeenen Armen der Stad *Breda*.

2e. KOOP. Eene wel ter nering staande HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen op de westzijde van de Groote Markt, op den hoek van de *Ridderstraat*, te *Breda*, wijk A. Nº. 411, kadastraal bekend onder sectie B. Nº. 729; belendende: ten oosten de Groote Markt, ten zuiden de *Ridderstraat*, ten westen A. VAN BOXEL, en ten noorden Juffrouw de Weduwe FOLLA.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Heer Mr. G. KLEIJN, Advocaat te *Breda*, en ten Kantore van bovengenoemden Notaris. *Zegt het Voort.*

P. C. WIERCX, Notaris te *Ginneken*, zal, ten verzoeke van zijne Principalen, op Maandag den 27. November 1837, des namiddags ten 3 ure, ten herberge van de Weduwe ARNOLDUS TIMBOT, in den *Bonten Os*, te *Ginneken*, finaal ten Verkoop aanbieden:

Eene kapitale BOUWHOEVE, met de daaraan behoorende LANDERIJEN, staande en gelegen op den *Bol* en *Lukberg* te *Bavel*, onder *Ginneken*, genaamd *de Lange Koog*, in de Billetten van verkoop in eenen koop aangekondigd, doch welke eerst in twee koopen en daarna in eenen koop zullen worden opgeveild, als:

EERSTE KOOP. Eene hechte sterke en wel doortimmerde HUIZINGE, STALLINGE, SCHUUR, BAKHUIS, HOF, BOOMGAARD, AANSTEDE en LANDERIJEN, te zamen groot aan ZAAI- en WEILAND 14 bunders, 87 roeden, 50 ellen, aan SCHAARBOSCH 4 bunders, 40 roeden, 8 ellen, en aan HEIDE 4 bunders, 76 roeden, 20 ellen. Ingezet voor *f* 8000.

TWEEDE KOOP. 1º. Het zuidoostelijk gedeelte van het perceel SCHAARBOSCH, kadastraal bekend *Hoefijzend*, sectie C. Nº. 172, met de geheele lange Dreef daarlangs, scheidende tot de helft van den noordwestelijken Sloot van gemelde lange Dreef, groot 4 bunders, 66 Roeden, 10 ellen.

2º. Een perceel SCHAARBOSCH, kadastraal sectie C. Nº. 171, groot 44 roeden, 90 ellen.

3º. Een perceel DENNEBOSCH, kadastraal sectie C., Nº. 269, groot 76 roeden, 90 ellen, en

4º. Een perceel MASTBOSCH, kadastraal sectie C., Nº. 236, groot 1 bunder, 19 roeden, 50 ellen.

Welke 4 percelen aan malkanderen gelegen, van ouds genaamd zijn *Koppengroezen*. Ingezet voor *f* 1100.

Bij toeval uit de Hand te Koop:

Een zeer ligte DILIGENCE voor 9 Personen met Coupé, te bevragen bij A. DOUWEN, te *'s Bosch*.

STOOMBOOTEN

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN *en* ROTTERDAM, *vice versa*.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
ieder Zondag, Dingsdag en Donderdag,
's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
ieder Maandag, Woensdag en Vrijdag,
's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEERNS; te Bommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij L. DE BEER; te Dordrecht bij C. SMITS aan den Rietdijk; te Rotterdam bij N. SPRUIJT; te Delft bij de Erven RODENBURG, en te 's Hage bij J. STAAS.

*** Alom is door de Boekhandelaars F. P. STERK te *Breda* en L. VAN BAKKENES te *Amsterdam* verzonden:

BERIGT VAN INTEEKENING

op

EUROPEESCH MUSEUM

VAN

SCHILDER EN BEELDHOUWKUNST,

zijnde eene verzameling van ruim zeven honderd Staalgravuren, voorstellende de beroemdste Schilderstukken en Beelden uit de eerste kabinetten van Europa.

De uitgave van dit werk zal geschieden in 125 afleveringen ieder met ses Gravuren en Tekst, wekelijks of maandelijks, naar verkiezing der Inschrijvers, te bekomen tegen den geringen prijs van 40 Cents elk.

Uit hoofde der belangrijkheid dezer onderneming en om geene vertraging in de wekelijksche verzending te krijgen, hebben Uitgevers besloten, eerst met Maart 1838 een aanvang daarmede te maken; wordende echter liefhebbers en bevorderaars van het schoone verzocht zoo spoedig mogelijk, bij hunnen gewonen boek- of kunsthandelaar of wel post-directeur in te schrijven, daar de inteekening met den 15ten December wordt gesloten, en naar bevind daarvan, de berekening dezes jaars moet gemaakt worden of de uitgave al dan niet zal kunnen worden ondernomen.

NB. Bij de meeste Boekhandelaars is de Eerste Aflevering als proeve van bewerking ter bezigtiging voorhanden.

*** Bij VAN GULICK en HERMANS, Drukkers en Boekhandelaars te *Breda*, is van heden af aan te bekomen: De KERK EN ALTAARWIJDING, eene onderrigting en verklaring over de Bijzonderste Plegtigheden bij het Inwijden der Kerken en Altaren; uit het Latijn vertaald door een R. K. Priester, in 12º, met acht Platen, welke de voornaamste Ceremonien aanwijzen, prijs 75 Cent.

Van dit uitmuntend Werkje ziet reeds de *tweede druk* het licht, bevattende al de Plegtige Ceremonien, welke bij Inwijding van ST. ANTONIUS-KERK te *Breda* zullen plaats hebben.

BIJ BROESE & COMP., TE *BREDA*,

IS VERKRIJGBAAR:

BREDASCHE ARRONDISSEMENTS-ALMANAK,

VOOR HET JAAR 1838.

Voorzien van een Naamregister van Administratieve, Financiele- en Regterlijke Autoriteiten, Geestelijkheid, Waterschaps- en Polder-Besturen, Maatschappijen en Leden der Collegien, almede Beoefenaren van de onderscheidene takken der Geneeskunst in de Stad en het Arrondissement *Breda*, benevens eene opgave der Kermissen, Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten in de Provincie *Noord-Braband*; de op- en ondergang van Zon en Maan, de Eclipsen, de Hooge en Lage Watergetijden, het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek der Boden, enz. De Schrijf-Almanak in klein octavo 45 Ct.; de gewone op best papier 25 Ct.; op ordinair 20 Ct.

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.